ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ

της 23ης Μαΐου 2000 *

Στην υπόθεση C-104/98,

που έχει ως αντικείμενο αίτηση του Oberster Gerichtshof (Αυστρία) προς το Δικαστήριο, κατ' εφαρμογήν του άρθρου 177 της Συνθήκης ΕΚ (νυν άρθρου 234 ΕΚ), με την οποία ζητείται, στο πλαίσιο της διαφοράς που εκκρεμεί ενώπιον του αιτούντος δικαστηρίου μεταξύ

Johann Buchner κ.λπ.

και

Sozialversicherungsanstalt der Bauern,

η έκδοση προδικαστικής αποφάσεως ως προς την ερμηνεία του άρθρου 7 της οδηγίας 79/7/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 19ης Δεκεμβρίου 1978, περί της προοδευτικής εφαρμογής της αρχής της ίσης μεταχειρίσεως μεταξύ ανδρών και γυναικών σε θέματα κοινωνικής ασφαλίσεως (ΕΕ ειδ. έκδ. 05/003, σ. 160),

* Γλώσσα διαδικασίας: η γερμανική.

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ,

συγκείμενο από τους G. C. Rodríguez Iglesias, Πρόεδρο, D. A. O. Edward και L. Sevón, προέδρους τμήματος, P. J. G. Kapteyn, C. Gulmann, J.-P. Puissochet, G. Hirsch, P. Jann και H. Ragnemalm (εισηγητή), δικαστές,

γενικός εισαγγελέας: S. Alber,
γραμματέας: L. Hewlett, υπάλληλος διοικήσεως,

λαμβάνοντας υπόψη τις γραπτές παρατηρήσεις που κατέθεσαν:

— ο Buchner κ.λπ., εκπροσωπούμενοι από τον J. Winkler, δικηγόρο Linz,

— η Αυστριακή Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από την C. Pesendorfer, Oberrätin στην Καγκελαρία,

— η Κυβέρνηση του Ηνωμένου Βασιλείου, εκπροσωπούμενη από τον J. E. Collins, Assistant Treasury Solicitor, επικουρούμενο από τον C. Vajda, QC,

— η Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, εκπροσωπουμένη από τον J. P. Kuijper, νομικό σύμβουλο, και την M. Wolfcarius, μέλος της Νομικής Υπηρεσίας, επικουρούμενους από τον T. Eilmansberger, δικηγόρο Βρυξελλών,

έχοντας υπόψη την έκθεση ακροατηρίου,

αφού άκουσε τις προφορικές παρατηρήσεις των Buchner κ.λπ., εκπροσωπούμενων από τον J. Winkler, της Αυστριακής Κυβερνήσεως, εκπροσωπούμενης από τον G. Hesse, της υπηρεσίας της Καγκελαρίας, της Κυβερνήσεως του Ηνωμένου Βασιλείου, εκπροσωπούμενης από τον J. E. Collins, επικουρούμενο από τον C. Vajda, και της Επιτροπής, εκπροσωπούμενης από την M. Wolfcarius, επικουρούμενη από τον T. Eilmansberger, κατά τη συνεδρίαση της 8ης Ιουνίου 1999,

αφού άκουσε τον γενικό εισαγγελέα που ανέπτυξε τις προτάσεις του κατά τη συνεδρίαση της 16ης Σεπτεμβρίου 1999,

εκδίδει την ακόλουθη

Απόφαση

1 Με διάταξη της 31ης Μαρτίου 1998, η οποία περιήλθε στο Δικαστήριο στις 14 Απριλίου 1998, το Oberster Gerichtshof υπέβαλε, δυνάμει του άρθρου 177 της Συνθήκης ΕΚ (νυν άρθρου 234 ΕΚ), δύο προδικαστικά ερωτήματα επί της ερμηνείας του άρθρου 7 της οδηγίας 79/7/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 19ης Δεκεμβρίου 1978, περί της προοδευτικής εφαρμογής της αρχής της ίσης μεταχειρίσεως μεταξύ ανδρών και γυναικών σε θέματα κοινωνικής ασφαλίσεως (ΕΕ ειδ. έκδ. 05/003, σ. 160, στο εξής: οδηγία).

2 Τα ερωτήματα αυτά ανέκυψαν στο πλαίσιο διαφοράς μεταξύ του J. Buchner και δώδεκα άλλων προσφευγόντων και του Sozialversicherungsanstalt der Bauern, σχετικά με την άρνηση του τελευταίου να τους χορηγήσει πρόωρη σύνταξη γήρατος λόγω ανικανότητας προς εργασία.

Η κοινοτική κανονιστική ρύθμιση

3 Το άρθρο 4, παράγραφος 1, της οδηγίας απαγορεύει κάθε διάκριση λόγω φύλου, ειδικότερα όσον αφορά τον υπολογισμό των παροχών.

4 Τέτοια διάκριση μπορεί να δικαιολογηθεί μόνο δυνάμει του άρθρου 7, παράγραφος 1, στοιχείο α', της οδηγίας, κατά το οποίο η τελευταία δεν θίγει την ευχέρεια των κρατών μελών να αποκλείουν από το πεδίο εφαρμογής της όχι μόνον τον καθορισμό της ηλικίας συνταξιοδοτήσεως για τη χορήγηση συντάξεων γήρατος και συντάξεων εν γένει, αλλά επίσης τις συνέπειες που είναι δυνατό να προκύψουν για άλλες παροχές.

5 Κατά το άρθρο 7, παράγραφος 2, της οδηγίας:

«Τα κράτη μέλη προβαίνουν περιοδικά στην εξέταση των θεμάτων που εξαιρούνται κατά την παράγραφο 1, προκειμένου να εξακριβώσουν αν δικαιολογείται, λαμβανομένης υπόψη της κοινωνικής εξελίξεως, η διατήρηση των εν λόγω εξαιρέσεων.»

6 Το άρθρο 8 της οδηγίας ορίζει:

«1. Τα κράτη μέλη θέτουν σε ισχύ τις νομοθετικές, κανονιστικές και διοικητικές διατάξεις που είναι αναγκαίες για να συμμορφωθούν προς την παρούσα οδηγία εντός έξι ετών από της κοινοποιήσεώς της. Ενημερώνουν αμέσως περί αυτού την Επιτροπή.

2. Τα κράτη μέλη διαβιβάζουν στην Επιτροπή το κείμενο των νομοθετικών, κανονιστικών και διοικητικών διατάξεων που εκδίδουν στον τομέα που διέπεται από την παρούσα οδηγία, συμπεριλαμβανομένων και των μέτρων που υιοθετούν κατ' εφαρμογή του άρθρου 7, παράγραφος 2.

Ενημερώνουν την Επιτροπή για τους λόγους που δικαιολογούν την ενδεχόμενη διατήρηση των υφισταμένων διατάξεων στα θέματα που προβλέπονται στο άρθρο 7, παράγραφος 1, και για τις δυνατότητες μεταγενέστερης αναθεωρήσεώς τους.»

7 Το άρθρο 9 της οδηγίας προβλέπει:

«Εντός επτά ετών από της κοινοποιήσεως της παρούσης οδηγίας, τα κράτη μέλη διαβιβάζουν στην Επιτροπή όλα τα χρήσιμα στοιχεία, προκειμένου να δυνηθεί αυτή να συντάξει και να υποβάλει έκθεση στο Συμβούλιο, σχετικά με την εφαρμογή της παρούσης οδηγίας και να προτείνει κάθε άλλο αναγκαίο μέτρο για την εφαρμογή της αρχής της ίσης μεταχειρίσεως.»

Η εθνική κανονιστική ρύθμιση

8 Το άρθρο 122 quater, παράγραφος 1, του Bauern-Sozialversicherungsgesetz (νόμου περί κοινωνικής ασφαλίσεως των γεωργών, στο εξής: BSVG), κατά τη διατύπωσή του που προκύπτει από τον Strukturanpassungsgesetz (νόμο περί διαρθρωτικής προσαρμογής) του 1996 (*BGBl.* 1996, σ. 201), που τέθηκε σε ισχύ την 1η Σεπτεμβρίου 1996, ορίζει:

«Οι άρρενες ασφαλισμένοι, από της ηλικίας των 57 ετών συμπληρωμένων, και οι θήλεις ασφαλισμένοι, από της ηλικίας των 55 ετών συμπληρωμένων, έχουν δικαίωμα χορηγήσεως πρόωρης συντάξεως γήρατος λόγω ανικανότητας προς εργασία όταν ο (η) ασφαλισμένος(η)

1) τήρησε την προθεσμία παραλείψεως (άρθρο 111)·

2) έχει καταβάλει, κατά τους 36 τελευταίου ημερολογιακούς μήνες πριν από την ημερομηνία αναφοράς, εισφορές 24 μηνών για υποχρεωτική ασφάλιση ή, κατά τους 180 ημερολογιακούς μήνες πριν από την ημερομηνία αναφοράς, εισφορές 36 μηνών για υποχρεωτική ασφάλιση συνταξιοδοτήσεως, και είναι ανίκανος(η), κατόπιν ασθενείας ή άλλης αδυναμίας ή μειώσεως των σωματικών ή πνευματικών δυνάμεων, να εξακολουθήσει την άσκηση ανεξάρτητης επαγγελματικής δραστηριότητας απαιτούσας παρόμοια μόρφωση και γνώσεις και ικανότητες ισοδύναμες προς τις απαιτούμενες για τη δραστηριότητα που ο ασφαλισμένος(η) άσκησε κατά τους τελευταίους 60 ημερολογιακούς μήνες, η δε προσωπική του εργασία ήταν απαραίτητη για τη διατήρηση της εκμεταλλεύσεως.»

9 Κατά τις διατάξεις που ίσχυαν προ της θεσπίσεως του Strukturanpassungsgesetz, τελευταία κατά το άρθρο 122 quater του BSVG κατά τη διατύπωση που προέκυπτε από τον 18ο νόμο περί τροποποιήσεως του BSVG (*BGBl.* 1993, σ. 337), που άρχισε να ισχύει την 1η Ιουλίου 1993, οι γεωργοί είχαν δικαίωμα χορηγήσεως πρόωρης συντάξεως γήρατος λόγω διαρκούς ανικανότητας προς εργασία. Πάντως, όσον αφορά την περίοδο προ της 1ης Σεπτεμβρίου 1996, τόσο οι άνδρες όσο και οι γυναίκες μπορούσαν να ζητήσουν τέτοια σύνταξη από της συμπληρώσεως 55 ετών.

10 Προ της 1ης Ιουλίου 1993, οι γεωργοί δικαιούνταν, υπό τις ίδιες προϋποθέσεις, συντάξεως αποκαλούμενης «σύνταξη λόγω ανικανότητας προς εργασία».

11 Δεν αμφισβητείται ότι η προβλεπόμενη από τον νόμο ηλικία συνταξιοδοτήσεως στην Αυστρία είναι 60 ετών για τις γυναίκες και 65 ετών για τους άνδρες.

Η διαφορά στην κύρια δίκη και τα προδικαστικά ερωτήματα

12 Οι αιτήσεις πρόωρης χορηγήσεως συντάξεως γήρατος λόγω ανικανότητας προς εργασία που υπέβαλαν οι προσφεύγοντες στην κύρια δίκη — που γεννήθηκαν όλοι μεταξύ Σεπτεμβρίου 1941 και Ιουλίου 1942 — απερρίφθησαν με αποφάσεις του Sozialversicherungsanstalt der Bauern, για τον λόγο ότι το δικαίωμα χορηγήσεως τέτοιας παροχής εξαρτάται από την προϋπόθεση ότι οι άρρενες ασφαλισμένοι συμπλήρωσαν ηλικία 57 ετών. Κατά την ημερομηνία αναφοράς όμως, οι προσφεύγοντες δεν πληρούσαν αυτή την προϋπόθεση ηλικίας.

13 Τα πρωτοβάθμια δικαιοδοτικά όργανα απέρριψαν τις ασκηθείες κατά των αποφάσεων αυτών προσφυγές, το δε Oberlandesgericht Linz επιβεβαίωσε κατ' έφεση τις πρωτόδικες αποφάσεις.

14 Οι αιτήσεις «Revision» που κατατέθηκαν ενώπιον του παραπέμποντος δικαστηρίου από το σύνολο των προσφευγόντων στην κύρια δίκη στρέφονται κατά των κατ' έφεση εκδοθεισών αποφάσεων και περιλαμβάνουν αίτημα μεταρρυθμίσεώς τους ώστε να γίνει δεκτή η αρχική προσφυγή. Οι προσφεύγοντες στην κύρια δίκη υποστηρίζουν ότι η διαφορετική ηλικία για τους άνδρες και τις γυναίκες, την οποία καθόρισε ο νομοθέτης από 1ης Σεπτεμβρίου 1996, αντίκειται προς την κοινοτική αρχή της ίσης μεταχειρίσεως και ότι η συμπλήρωση της ηλικίας των 55 ετών αρκεί για να θεμελιώσει το δικαίωμά τους να τους χορηγηθεί σύνταξη.

15 Το Sozialversicherungsanstalt der Bauern αρκείται να αντιτείνει στους προσφεύγοντες στην κύρια δίκη ότι ουδείς μεταξύ αυτών συμπλήρωσε την ηλικία των 57 ετών που απαιτείται από την ισχύουσα κανονιστική ρύθμιση για να είναι δυνατό να χορηγηθεί η επίμαχη παροχή. Οι λοιπές προϋποθέσεις χορηγήσεως της παροχής αυτής δεν αμφισβητούνται. Είναι βέβαιο ότι όλοι οι προσφεύγοντες είχαν συμπληρώσει την ηλικία των 55 ετών κατά την ημερομηνία αναφοράς.

16 Υπό τις συνθήκες αυτές, το Oberster Gerichtshof αποφάσισε να αναβάλει την έκδοση αποφάσεως και να υποβάλει στο Δικαστήριο τα δύο ακόλουθα προδικαστικά ερωτήματα:

«1) Το άρθρο 7, παράγραφος 1, στοιχείο α', της οδηγίας 79/7/ΕΟΚ ερμηνεύεται υπό την έννοια ότι επιτρέπει σε κράτος μέλος να καθορίζει διαφορετική ηλικία συνταξιοδοτήσεως μόνον για τα συνταξιοδοτικά δικαιώματα τα οποία χορηγούνται αποκλειστικά λόγω γήρατος, ή αυτή η εισάγουσα εξαίρεση διάταξη εφαρμόζεται επίσης στα συνταξιοδοτικά δικαιώματα τα οποία χορηγούνται μεν από της συμπληρώσεως ορισμένης ηλικίας, αλλά, επιπλέον, μόνο λόγω αναπηρίας (ανικανότητας προς εργασία);

2) Το άρθρο 7, παράγραφοι 1, στοιχείο α', και 2, της οδηγίας 79/7/ΕΟΚ ερμηνεύεται υπό την έννοια ότι επιτρέπει σε κράτος μέλος να τροποποιήσει, μετά την εκπνοή της προθεσμίας για τη μεταφορά της οδηγίας στο εσωτερικό δίκαιο, μια προηγούμενη ρύθμιση περί ηλικίας συνταξιοδοτήσεως, όμοια για τα δύο φύλα (προβλέπουσα συγκεκριμένα τη συμπλήρωση 55 ετών για τους άνδρες και τις γυναίκες), κατά τρόπο ώστε να καθορίζεται εφεξής διαφορετική ηλικία συνταξιοδοτήσεως για τους άνδρες και τις γυναίκες (συγκεκριμένα, η συμπλήρωση 57 ετών για τους άνδρες και 55 ετών για τις γυναίκες);»

17 Με τα δύο αυτά ερωτήματα, που πρέπει να εξεταστούν από κοινού, το παραπέμπον δικαστήριο ερωτά κατ' ουσίαν αν η προβλεπόμενη στο άρθρο 7, παράγραφος 1, στοιχείο α', της οδηγίας εξαίρεση ερμηνεύεται υπό την έννοια ότι εφαρμόζεται επί παροχής, όπως η πρόωρη χορήγηση συντάξεως γήρατος λόγω ανικανότητας προς εργασία, για την οποία εισήχθη στην εθνική νομοθεσία, μετά την εκπνοή της προθεσμίας για τη μεταφορά της οδηγίας στην εθνική έννομη τάξη, η προϋπόθεση συμπληρώσεως ορισμένης ηλικίας που διαφέρει αναλόγως του φύλου.

18 Προκαταρκτικά, πρέπει να διαπιστωθεί, αφενός, ότι η παροχή για την οποία πρόκειται στην κύρια δίκη εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής της οδηγίας και, αφετέρου, ότι έχει χαρακτήρα εισάγοντα διακρίσεις καθόσον η ελάχιστη ηλικία που επιτρέπει τη χορήγηση της παροχής είναι διαφορετική για τους άνδρες και τις γυναίκες.

19 Όσον αφορά την πραγματική φύση της παροχής, η Αυστριακή Κυβέρνηση υποστηρίζει ότι πρόκειται για σύνταξη γήρατος κατά την έννοια του άρθρου 7, παράγραφος 1, στοιχείο α', της οδηγίας και όχι για παροχή λόγω αναπηρίας έναντι της οποίας ο καθορισμός της ηλικίας συνταξιοδοτήσεως θα μπορούσε να έχει συνέπειες.

20 Συναφώς, διαπιστώνεται ότι αληθεύει μεν ότι η χορήγηση της εν λόγω παροχής υπόκειται σε προϋπόθεση ηλικίας, η παροχή όμως αυτή χορηγείται μόνο στα πρόσωπα τα οποία είναι ανίκανα, συνεπεία ασθενείας ή άλλης αναπηρίας ή μειώσεως των σωματικών ή πνευματικών ικανοτήτων, να ασκήσουν επαγγελματική δραστηριότητα.

21 Τέτοια παροχή δεν μπορεί να αποτελεί σύνταξη γήρατος κατά την έννοια του άρθρου 7, παράγραφος 1, στοιχείο α', της οδηγίας, το οποίο είναι διάταξη εισάγουσα εξαίρεση και πρέπει, κατά πάγια νομολογία, να ερμηνεύεται συσταλτικά, λαμβανομένης υπόψη της θεμελιώδους σημασίας της αρχής της ίσης μεταχειρίσεως (βλ. ιδίως απόφαση της 30ής Μαρτίου 1993, C-328/91, Thomas κ.λπ., Συλλογή 1993, σ. I-1247, σκέψη 8).

22 Υπό τις συνθήκες αυτές, πρέπει να εξεταστεί αν η επιβολή προϋποθέσεως συμπληρώσεως ορισμένης ηλικίας διαφορετικής αναλόγως του φύλου για τη χορήγηση της παροχής περί της οποίας πρόκειται στην κύρια δίκη μπορεί να θεωρηθεί ως συνέπεια απορρέουσα από την ηλικία συνταξιοδοτήσεως που καθορίζεται για τη χορήγηση συντάξεως γήρατος.

23 Συναφώς, πρέπει να υπομνηστεί ότι η προσωρινή διατήρηση προϋποθέσεως ηλικίας συνταξιοδοτήσεως διαφορετικής αναλόγως του φύλου μπορεί να καθιστά αναγκαία τη μεταγενέστερη λήψη, μετά την εκπνοή της προθεσμίας για τη μεταφορά της οδηγίας, μέτρων αναπόσπαστων από το εν λόγω καθεστώς παρεκκλίσεως καθώς και την τροποποίηση τέτοιων μέτρων (βλ. σημερινή απόφαση επί της υποθέσεως C-196/98, Hepple κ.λπ., Συλλογή 2000, σ. I-3691, σκέψη 23).

24 Πράγματι, αν απαγορευόταν σε κράτος μέλος, που επέβαλε προϋπόθεση ηλικίας συνταξιοδοτήσεως διαφορετικής για τους άνδρες και τις γυναίκες, να λαμβάνει ή να τροποποιεί, μετά την εκπνοή της προθεσμίας για τη μεταφορά της οδηγίας, μέτρα συνδεόμενα με αυτή τη διαφορά ηλικίας, αυτό θα είχε ως συνέπεια να στερήσει από την πρακτική της αποτελεσματικότητα την προβλεπόμενη στο άρθρο 7, παράγραφος 1, στοιχείο α', της οδηγίας παρέκκλιση (βλ. προμνημονευθείσα απόφαση Hepple κ.λπ., σκέψη 24).

25 Κατά πάγια νομολογία, οσάκις, κατ' εφαρμογήν του άρθρου 7, παράγραφος 1, στοιχείο α', της οδηγίας 79/7, ένα κράτος μέλος προβλέπει, για τη χορήγηση συντάξεως γήρατος και συντάξεως λόγω συμπληρώσεως συνταξίμου χρόνου, διαφορετική ηλικία για τους άνδρες και τις γυναίκες, η έκταση εφαρμογής της παρεκκλίσεως την οποία επιτρέπει η φράση «τις συνέπειες που είναι δυνατόν να προκύψουν για άλλες παροχές», του άρθρου 7, παράγραφος 1, στοιχείο α', περιορίζεται στις διακρίσεις οι οποίες υφίστανται σε άλλα συστήματα παροχών και οι οποίες συνδέονται αναγκαίως και αντικειμενικώς με αυτή τη διαφορά της ηλικίας συνταξιοδοτήσεως (βλ., ιδίως, προμνημονευθείσα απόφαση Thomas κ.λπ., σκέψη 20, και αποφάσεις της 11ης Αυγούστου 1995, C-92/94, Graham κ.λπ., Συλλογή 1995, σ. I-2521, σκέψη 11, και της 30ής Ιανουαρίου 1997, C-139/95, Balestra, Συλλογή 1997, σ. I-549, σκέψη 33).

26 Αυτό ισχύει όταν οι διακρίσεις αυτές είναι αντικειμενικώς αναγκαίες για να αποφευχθεί ο κίνδυνος διαταράξεως της οικονομικής ισορροπίας του συστήματος κοινωνικής ασφαλίσεως ή για να εξασφαλισθεί η συνοχή μεταξύ του συστήματος συντάξεων λόγω συμπληρώσεως συνταξίμου χρόνου και του συστήματος των άλλων παροχών (βλ. προμνημονευθείσες αποφάσεις Thomas κ.λπ., σκέψη 12, Graham κ.λπ., σκέψη 12, και Balestra, σκέψη 35).

27 Όσον αφορά κατ' αρχάς την προϋπόθεση την αναφερόμενη στη διασφάλιση της οικονομικής ισορροπίας του συστήματος κοινωνικής ασφαλίσεως, από τη διάταξη περί παραπομπής καθώς και από τις γραπτές παρατηρήσεις της Αυστριακής Κυβερνήσεως προκύπτει ότι η χορήγηση πρόωρης συντάξεως γήρατος λόγω ανικανότητας προς εργασία συνδέθηκε με την προϋπόθεση συμπληρώσεως ορισμένης ηλικίας διαφορετικής αναλόγως του φύλου για λόγους αναγόμενους ουσιαστικά στον προϋπολογισμό.

28 Συναφώς, πρέπει να υπομνησθεί ότι, καίτοι εκτιμήσεις αναγόμενες στον προϋπολογισμό μπορούν να αποτελούν το έρεισμα των επιλογών κοινωνικής πολιτικής ενός κράτους μέλους και να επηρεάζουν τη φύση ή την έκταση των μέτρων κοινωνικής προστασίας που το κράτος αυτό επιθυμεί να θεσπίσει, δεν συνιστούν πάντως, καθαυτές, στόχο επιδιωκόμενο με την πολιτική αυτή και, επομένως, δεν μπορούν να δικαιολογήσουν διάκριση σε βάρος ενός από τα δύο φύλα (απόφαση της 24ης Φεβρουαρίου 1994, C-343/92, Roks κ.λπ., Συλλογή 1994, σ. I-571, σκέψη 35).

29 Επιπλέον, ουδενός επιχειρήματος έγινε επίκληση ενώπιον του Δικαστηρίου, πλην των αναγομένων στον προϋπολογισμό γενικών εκτιμήσεων, ικανού να αποκαλύψει την ύπαρξη αλληλεξαρτήσεως μεταξύ των συστημάτων κοινωνικής ασφαλίσεως που θα μπορούσε να θιγεί από την κατάργηση της διακρίσεως για την οποία πρόκειται στην κύρια δίκη.

30 Υπό τις συνθήκες αυτές, πρέπει να γίνει δεκτό ότι η κατάργηση της εν λόγω διακρίσεως δεν μπορεί να έχει σοβαρή επίπτωση επί της οικονομικής ισορροπίας του συστήματος κοινωνικής ασφαλίσεως στο σύνολό του.

31 Όσον αφορά, δεύτερον, τη διαφύλαξη της συνοχής μεταξύ της πρόωρης συντάξεως γήρατος λόγω ανικανότητας προς εργασία και της συντάξεως γήρατος, πρέπει να διαπιστωθεί ότι δεν υπάρχει σύνδεση μεταξύ αυτών των δύο παροχών παρά μόνο καθ' ο μέτρο η τελευταία υποκαθίσταται στην πρώτη όταν ο ασφαλισμένος συμπληρώνει την προβλεπόμενη από τον νόμιο ηλικία συνταξιοδοτήσεως.

32 Πράγματι, δεν υπάρχει ακριβής σχέση μεταξύ της απαιτούμενης ελάχιστης ηλικίας για τη χορήγηση της επίμαχης παροχής και της προβλεπόμενης από τον νόμο ηλικίας συνταξιοδοτήσεως, εφόσον η ελάχιστη ηλικία για τη χορήγηση πρόωρης συντάξεως γήρατος λόγω ανικανότητας προς εργασία καθορίστηκε στα 55 έτη για τις γυναίκες, ήτοι πέντε έτη πριν από τη νόμιμη ηλικία συνταξιοδοτήσεως, ενώ καθορίστηκε στα 57 έτη για τους άνδρες, ήτοι οκτώ έτη πριν από τη νόμιμη ηλικία συνταξιοδοτήσεως.

33 Εξάλλου, όπως προκύπτει από τη σκέψη 27 της παρούσας αποφάσεως, η χορήγηση πρόωρης συντάξεως γήρατος λόγω ανικανότητας προς εργασία υπόκειται στην προϋπόθεση συμπληρώσεως διαφορετικής ηλικίας αναλόγως του φύλου για λόγους αναγόμενους ουσιαστικά στον προϋπολογισμό.

34 Υπό τις συνθήκες αυτές, δεν μπορεί να υποστηριχθεί ότι η εισαγωγή της διακρίσεως περί της οποίας πρόκειται στην κύρια δίκη είναι αντικειμενικώς αναγκαία για την εξασφάλιση της συνοχής μεταξύ της συντάξεως γήρατος και της πρόωρης συντάξεως γήρατος λόγω ανικανότητας προς εργασία.

35 Λαμβανομένων υπόψη των ανωτέρω, πρέπει να συναχθεί το συμπέρασμα ότι μια διάκριση όπως αυτή περί της οποίας πρόκειται στην κύρια δίκη δεν συνδέεται κατ' ανάγκη με τη διαφορά μεταξύ της ηλικίας συνταξιοδοτήσεως των ανδρών και εκείνης των γυναικών και συνεπώς δεν καλύπτεται από την προβλεπόμενη στο άρθρο 7, παράγραφος 1, στοιχείο α', της οδηγίας παρέκκλιση.

36 Στα υποβληθέντα ερωτήματα πρέπει επομένως να δοθεί η απάντηση ότι η προβλεπόμενη στο άρθρο 7, παράγραφος 1, στοιχείο α', της οδηγίας παρέκκλιση ερμηνεύεται υπό την έννοια ότι δεν εφαρμόζεται επί παροχής, όπως η πρόωρη σύνταξη γήρατος λόγω ανικανότητας προς εργασία, για την οποία εισήχθη στην εθνική νομοθεσία, μετά την εκπνοή της προθεσμίας για τη μεταφορά της οδηγίας στην εθνική έννομη τάξη, η προϋπόθεση συμπληρώσεως ορισμένης ηλικίας που διαφέρει αναλόγως του φύλου.

Όσον αφορά τον κατά χρόνο περιορισμό των αποτελεσμάτων της παρούσας αποφάσεως

37 Κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση, η Αυστριακή Κυβέρνηση και η Κυβέρνηση του Ηνωμένου Βασιλείου επικαλέστηκαν τη δυνατότητα του Δικαστηρίου, στην

περίπτωση που θα έκρινε ότι η αυστριακή κανονιστική ρύθμιση είναι ασυμβίβαστη με το κοινοτικό δίκαιο, να περιορίσει κατά χρόνο τα αποτελέσματα της παρούσας αποφάσεως.

38 Προς στήριξη του αιτήματος αυτού, η Αυστριακή Κυβέρνηση προέβαλε ότι η κατάργηση των εισαγόντων διακρίσεις μέτρων θα είχε σημαντικές οικονομικές συνέπειες, ενώ η Κυβέρνηση του Ηνωμένου Βασιλείου επικαλέστηκε τον καινοφανή χαρακτήρα των ζητημάτων που ανέκυψαν στο πλαίσιο της κύριας δίκης.

39 Πρέπει να υπομνησθεί ότι μόνον κατ' εξαίρεση μπορεί το Δικαστήριο, κατ' εφαρμογήν της γενικής αρχής της ασφάλειας δικαίου που είναι συμφυής με την κοινοτική έννομη τάξη, να αποφασίσει τον περιορισμό της δυνατότητας που έχει κάθε ενδιαφερόμενος να επικαλεστεί μια διάταξη που αυτό έχει ερμηνεύσει προκειμένου να τεθούν υπό αμφισβήτηση έννομες σχέσεις που έχουν καλοπίστως συναφθεί (αποφάσεις της 2ας Φεβρουαρίου 1988, 24/86, Blaizot, Συλλογή 1988, σ. 379, σκέψη 28, και της 16ης Ιουλίου 1992, C-163/90, Legros κ.λπ., Συλλογή 1992, σ. I-4525, σκέψη 30).

40 Στην υπόθεση της κύριας δίκης, πρέπει κατ' αρχάς να διαπιστωθεί ότι, κατά την ημερομηνία της θεσπίσεως της εθνικής κανονιστικής ρυθμίσεως, υπήρχε ήδη νομολογία του Δικαστηρίου σχετικά με την εφαρμογή του άρθρου 7, παράγραφος 1, στοιχείο α', της οδηγίας η οποία επέτρεπε στην Αυστριακή Δημοκρατία να εκτιμήσει το συμβατό της εθνικής κανονιστικής ρυθμίσεως με την οδηγία (βλ., ιδίως, απόφαση της 7ης Ιουλίου 1992, C-9/91, Equal Opprtunities Commission, Συλλογή 1992, σ. I-4297, και προμνημονευθείσες αποφάσεις Thomas κ.λπ. και Graham κ.λπ.).

41 Δεύτερον, οι οικονομικές συνέπειες που θα μπορούσαν να απορρέουν για ένα κράτος μέλος από απόφαση εκδοθείσα επί προδικαστικής παραπομπής δεν δικαιολογούν καθεαυτές τον κατά χρόνο περιορισμό των αποτελεσμάτων της αποφάσεως αυτής (βλ., ιδίως αποφάσεις της 11ης Αυγούστου 1995, C-367/93 έως C-377/93, Roders κ.λπ., Συλλογή 1995, σ. I-2229, σκέψη 48· της 19ης Οκτωβρίου 1995, C-137/94, Richardson, Συλλογή 1995, σ. I-3407, σκέψη 37, και της 13ης Φεβρουαρίου 1996, C-197/94 και C-252/94, Bautiaa και Société française maritime, Συλλογή 1996, σ. I-505, σκέψη 55).

42 Κατά συνέπεια, δεν συντρέχει λόγος κατά χρόνο περιορισμού των αποτελεσμάτων της παρούσας αποφάσεως.

Επί των δικαστικών εξόδων

43 Τα έξοδα στα οποία υποβλήθηκαν η Αυστριακή Κυβέρνηση και η Κυβέρνηση του Ηνωμένου Βασιλείου, καθώς και η Επιτροπή, που κατέθεσαν παρατηρήσεις στο Δικαστήριο, δεν αποδίδονται. Δεδομένου ότι η παρούσα διαδικασία έχει ως προς τους διαδίκους της κύριας δίκης τον χαρακτήρα παρεμπίπτοντος που ανέκυψε ενώπιον του εθνικού δικαστηρίου, σ' αυτό εναπόκειται να αποφανθεί επί των δικαστικών εξόδων.

Για τους λόγους αυτούς,

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ,

κρίνοντας επί των ερωτημάτων που του υπέβαλε με διάταξη της 31ης Μαρτίου 1998 το Oberster Gerichtshof, αποφαίνεται:

Η παρέκκλιση η οποία προβλέπεται στο άρθρο 7, παράγραφος 1, στοιχείο α', της οδηγίας 79/7/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 19ης Δεκεμβρίου 1978, περί της

προοδευτικής εφαρμογής της αρχής της ίσης μεταχειρίσεως μεταξύ ανδρών και γυναικών σε θέματα κοινωνικής ασφαλίσεως, ερμηνεύεται υπό την έννοια ότι δεν εφαρμόζεται επί παροχής, όπως η πρόωρη σύνταξη γήρατος λόγω ανικανότητας προς εργασία, για την οποία εισήχθη στην εθνική νομοθεσία, μετά την εκπνοή της προθεσμίας για τη μεταφορά της οδηγίας στην εθνική έννομη τάξη, η προϋπόθεση συμπληρώσεως ορισμένης ηλικίας που διαφέρει αναλόγως του φύλου.

Rodríguez Iglesias	Edward	Sevón
Kapteyn	Gulmann	Puissochet
Hirsch	Jann	Ragnemalm

Δημοσιεύθηκε σε δημόσια συνεδρίαση στο Λουξεμβούργο στις 23 Μαΐου 2000.

Ο Γραμματέας

R. Grass

Ο Πρόεδρος

G. C. Rodríguez Iglesias